

La solució internacional

L'1 de juliol de 2010, Caixa Catalunya, Caixa Tarragona i Caixa Manresa es fusionaven i naixia CatalunyaCaixa.

El futur de CatalunyaBanc, propietat de l'estat, està enquistat. BBVA, Santander, CaixaBank i el Sabadell ja han ensenyat les seves cartes. Però la banca internacional també vol jugar. Les franceses Crédit Mutuel i Crédit Agricole, avesades a la banca de proximitat i amb potència mundial, han fet saber el seu interès. I d'altres entitats comencen a treure el cap.

La partida d'escacs s'allarga més del previst. El cronòmetre s'ha aturat dues vegades i els jugadors continuen pensant quina peça els convé moure. Guanyarà el primer que aconsegueixi amenaçar de capturar el rei de l'adversari. Escac i mat. El FROB per una banda, i el Banc Santander i CaixaBank, però també el BBVA i el Banc Sabadell de manera més secundària, mesuren la seva influència en aquest

joc d'interessos en què s'ha convertit la subhasta de CatalunyaBanc, propietat de l'estat a través del FROB des del 30 de setembre de 2011, quan va injectar-hi 12.050 milions d'euros per a salvar de la fallida l'entitat catalana. Només un any abans, l'1 de juliol de 2010, els màxims representants de Caixa Catalunya, Caixa Tarragona i Caixa Manresa es donaven les mans —empesos tant per Madrid com per la Generalitat, no pas per voluntat

pròpia— per començar una nova etapa que els havia de consolidar com la segona caixa d'estalvis del Principat.

L'estat té pressa per desfer-se'n, conscient que cada dia que passa la quantitat de diners que recuperarà és menor. Ja va subhastar per 1 euro Unnim, tot i que hi havia injectat 953 milions, i el BBVA assumia el deute de les antigues caixes de Terrassa, Sabadell i Manlleu amb el coixí de l'esquema de protecció

d'actius –EPA–, una garantia que, en cas de pèrdues, l'estat n'assumiria una part important.

Avui, però, les perspectives financeres són més favorables, i el FROB considera que podria fer una venda de CatalunyaBanc per un import d'entre 3.000 i 4.000 milions, molt lluny dels 12.050 milions. A l'altra banda del tauler d'escacs, els postors de la subhasta, que segons el ministre d'Economia Luis de Guindos s'haurà executat abans de l'estiu, saben que com més temps passi, més nerviosos es posarà el propietari i més disposat estarà a rebaijar expectatives de preu.

El factor extern. Ara bé, en la seva estratègia de joc hi ha d'entrar una nova variable, els jugadors internacionals. EL TEMPS ha pogut saber que les entitats de crèdit franceses Crèdit Agricole, la primera entitat financera minorista de França, i Banque Fédérative du Crèdit Mutuel, han fet arribar a la Generalitat i al FROB el seu interès per CatalunyaBanc com a plataforma d'entrada a Catalunya del seu model de banca de proximitat, si bé el procés de presentació d'ofertes encara no s'ha reobert després dels dos fracassos de subhasta del juny de 2012 i el març de 2013. L'entitat catalana té una quota de mercat de l'11% al Principat, i després de la reestructuració d'una part de la seva xarxa d'oficines per imposició de Brussel·les comptarà amb 715 sucursals al 90% del territori. Com ha explicat el president de l'entitat, José Carlos Pla, CatalunyaBanc té en marxa “un pla per potenciar el negoci minorista i el crèdit a empreses, però també intentarem entrar en el sector de la banca personal i la banca d'empreses”.

Fonts coneixedores del procés han explicat a EL TEMPS que “l'interès de Crèdit Agricole i Crèdit Mutuel per CatalunyaBanc encaixa molt bé, són banca de proximitat i de petita i mitjana empresa, cooperatives de crèdit que han assolit un nivell de gestió i creixement internacional que les converteix en millors candidates que qualsevol entitat espanyola”. De fet, Crèdit Agricole té negoci bancari en desenes de països, 21 milions de clients i un benefici net atribuït el 2013 de 2.505 milions d'euros. Crèdit Agricole

Els experts veuen en la banca internacional la millor opció per a CatalunyaBanc

té presència a Madrid amb serveis de banca d'inversió, banca de proximitat crèdits al consum i gestió d'actius a través de diverses filials –Amundi Iberia SGIIC, SA, Newedge Group i Crèdit Agricole CIB– i també a Euskadi, perquè és propietari de Bankoa des de l'any 1977. I fins el setembre de 2013, tenia participació a Bankinter.

Per la seva banda, Crèdit Mutuel, que és soci del Banco Popular en el negoci a Espanya de Targobank, ja va tenir un primer contacte amb la subhasta de CatalunyaBanc el juny de 2012, quan el Popular va presentar-s'hi amb la intenció de compartir una part dels actius de l'entitat catalana amb Targobank, i per tant, amb el banc francès. A Catalunya, Crèdit Mutuel té posicions preses al negoci assegurador del Reial Automòbil Club de Catalunya (RACC) a través d'Assurances Crèdit Mutuel (ACM) i a Agrupació Mútua, després que aquesta asseguradora catalana s'integrés al RACC.

La banca andorrana. A banda d'aquests dos candidats, en conversa amb diverses fonts properes a la subhasta i a les entitats financeres implicades, han aparegut més grups financers que sonen com a possibles candidats. “La banca andorrana, especialment Mora Banc Grup i Crèdit Andorrà, podrien expandir el seu negoci a Catalunya. Es troben en un procés d'estandardització europea de la gestió bancària, són molt solvents i tenen banca privada en diversos països. L'únic inconvenient que hi podria trobar el FROB, si la seva oferta fos la millor, és que la imatge d'Andorra amb relació a la banca encara és massa negativa”.

Un altre expert consultat per EL TEMPS assenyala que “el client natural de la banca andorrana és l'espanyol i, per tant, té sentit fer negoci a Espa-

nya. De fet, Mora Banc Grup és l'única que encara no ha mogut fitxa en aquest sentit, si bé aquest 2014 ha posat un peu a Colonial comprant el 10% del capital d'una ampliació de 1.000 milions d'euros”.

L'entrada més agressiva al mercat espanyol l'ha protagonitzat Banca Privada d'Andorra. En menys d'un any ha adquirit la firma de valors Interdin, la gestora de patrimonis de Banc de València, de Nordkapp i de la societat Liberbank Gestión. Per la seva banda, Crèdit Andorrà és propietari de Banco Alcalá, que es dirigeix al sector *ultra high network*, és a dir, inversors que superen els cinc milions d'euros en actius líquids, i també té presència a Luxemburg i Suïssa per donar servei a impositors francesos, portuguesos i alemanys. I Andbank va entrar al 2012 al mercat espanyol a través de la seva filial de Luxemburg per operar en banca privada, i també amb el banc privat de Generali a Espanya BSI.

“Podria interessar-li CatalunyaBank, o almenys el negoci de banca privada que pogués implantar a Catalunya, com a plataforma d'accés a la resta d'Espanya en unes condicions econòmiques barates i amb un esquema de protecció d'actius. Però no li interessaria la xarxa d'oficines, perquè Banca Mora no té interès a fer hipoteques per als espanyols, sinó més aviat obtenir la fitxa bancària per poder operar des d'Espanya a fons amb banca privada. El patrimoni i les oficines es podrien vendre sense massa problema”, rebla aquest expert financer andorrà.

Ara bé, reconeix que la banca andorrana té desavantatges competitius respecte als candidats espanyols que no tenen a veure amb la solvència: “Per al FROB, la banca andorrana no és el client ideal, prefereix una entitat espanyola per a la qual la xarxa de CatalunyaBanc sigui complementària, perquè això dóna als bancs espanyols més poder de mercat”.

Els jugadors internacionals que estan marcant de forma més clara la seva estratègia d'expansió són els francesos i els andorrans. Però també podrien interessar-se per CatalunyaBanc “la banca alemanya minorista, alguna entitat anglesa o un grup d'inversors de capital risc”, assenyala un altre expert,

Crédit Agricole, líder en banca de proximitat al mercat francès i sisena entitat del món per volum d'actius, ha fet arribar el seu interès per donar continuïtat a l'activitat de CatalunyaBanc.

convençut que la solució internacional “és la més convenient tant per al FROB com per al futur de CatalunyaBanc, els seus clients i el mateix mercat financer català”. L'opció d'un fons de capital risc, com per exemple, Apollo, Fortress, Cerberus o WL Ross, seria combinable amb la compra per part d'un grup financer, ja que el capital risc podria comprar carteres de crèdits fallits, mentre que l'entitat compradora veuria així alleugerit el risc. I de retruc, el FROB maximitzaria el preu de venda.

Anton Gasol, doctor en ciències econòmiques i analista econòmic-financer, també coincideix en la necessitat d'atraure noves ofertes per CatalunyaBanc provinents de fora de l'Estat espanyol. Considera “un error greu” que, després

d'haver nacionalitzat el 40% del sistema financer espanyol, “la seva privatització es faci a través de subhastes endogàmiques per a entitats estatals, les quals, si ja tenien problemes perquè estaven excessivament endeutades i havien de restringir el crèdit per poder reduir el seu endeutament en l'exterior, ara hauran de digerir una absorció d'una entitat nacionalitzada”. A parer de Gasol, aquesta circumstància aboca el sistema financer espanyol a “tenir tancada l'aixeta del crèdit durant molts més anys”.

Anton Gasol no és partidari d'adjudicar CatalunyaBanc pel procediment de subhasta, “on només importa el preu”, i recomana el concurs, “que ha de tenir com a condició *sine qua non* que l'entitat es comprometí a fer fluir el

crèdit”. Amb aquest condicionant, Gasol veu molt complicat que “cap entitat financera espanyola pugui garantir-ho, perquè l'economia no creix i no hi ha capacitat d'estalvi”.

Com Gasol, tots els experts consultats consideren que l'opció més “racional” és que el banc català passi a mans d'una entitat forana que tingui capacitat per concedir crèdits i captar estalvis per posar-los al servei de la inversió productiva, “que és la funció natural d'un banc”. I perquè això sigui possible, el banc ha de provenir d'un país amb una economia en creixement. I no cal que sigui europea. Citen l'exemple del Canadà, amb una banca de proximitat molt potent i de característiques similars a la que existia a Catalunya fa uns anys. “Una franquícia canadense a Catalunya, o també les opcions franceses de cooperativa de crèdit, permetrien donar múscul a CatalunyaBanc amb una manera de fer com la de les antigues caixes d'estalvi, que no té res a veure amb la pràctica dels bancs espanyols”.

Per una altra banda, els experts consultats per aquest setmanari remarquen el risc que comporta la concentració del sistema financer en els dos grans bancs considerats sistèmics a nivell mundial, el Santander i el BBVA, i els dos bancs sistèmics locals, CaixaBank i el Sabadell: “Amb aquest oligopoli es fan bancs forts i s'equilibren poders i egos financers, que és el desig del FROB, però alhora creix el risc sistèmic del sistema financer espanyol. És a dir, que en cas de fallida d'aquests bancs, l'afectació directa sobre l'economia i el sistema financer seria brutal”.

La curta però agònica història de CX

■ 1 de juliol de 2010

Els directius de Caixa Catalunya, Caixa Tarragona i Caixa Manresa anuncien la fusió de les tres caixes d'estalvi. Neix CatalunyaCaixa.

■ 15 de setembre de 2010

Es presenta la nova imatge de marca de l'entitat, CX.

■ 7 de juny de 2011

CatalunyaCaixa es converteix en

banc i crea la filial CatalunyaBanc.

■ 30 de setembre de 2011

CatalunyaCaixa és nacionalitzada per l'estat a través del FROB, que hi tindrà una participació propera al 90%. S'hi injecten 12.000 milions.

■ 21 de juny de 2012

El FROB cancel·la el procés de subhasta de CatalunyaCaixa, a l'espera que es posi en marxa el rescat europeu del sector financer anunciat per la Comissió Europea.

El joc de l'estat i la banca. Al marge de l'interès que pugui tenir-hi la banca internacional, els postors tradicionals de la subhasta i el FROB fa temps que mesuren les seves forces, conscients que la subhasta del banc català és més un joc d'equilibri de poder entre l'estat i el sistema financer dominant que no pas una decisió racional. És per això que els experts consultats per EL TEMPS insisteixen que si la subhasta la guanya algun candidat espanyol, "les condicions d'oferta de captació de passiu –productes com dipòsits a clients– seran molt menors que les que es produeixin en altres àrees de la UE, i les condicions de finançament, molt superiors a les de la UE, i per tant tindrem un sistema financer car, amb una mala assignació dels recursos, i durant molts anys. I a més, guanyarà diners i no en pagarà perquè se'ls desgravarà a través de l'impost de societats perquè la llei li ho permet. El consumidor final hi perd de totes totes, amb aquests candidats", assenyala un analista financer català. Ara bé, afegeix, "l'escenari d'una CatalunyaBanc en mans estrangeres, tot i ser el més indicat, no és el preferit per a Madrid i la Generalitat, perquè la seva capacitat d'influència política quedaria molt minvada".

En aquest escenari, CaixaBank apareix a ulls dels experts consultats com l'entitat millor posicionada en la subhasta, perquè estaria disposada a oferir un preu més alt per l'entitat catalana. "El poder de mercat de CatalunyaBanc per a CaixaBank, és a dir, el poder de monopoli que li atorgaria a Catalunya és alt, i aquest és un paràmetre vital per

El FROB ha intentat desfer-se de CatalunyaBanc dues vegades, però les ofertes no han reeixit.

a una entitat que ha de fer una oferta de compra. La subhasta costaria molts diners a l'entitat, perquè tindria un domini pràcticament total a Catalunya, però en realitat a CaixaBank no li interessa gens engreixar la xarxa d'oficines i clients –l'entitat presidida per Isidre Fainé es troba en un procés de reestructuració de plantilla i ajustament d'oficines, i l'adquisició de CatalunyaBanc faria aquesta reestructuració més pesada i sorollosa–, sinó "evitar que el Banc Santander posi un peu massa gran a Catalunya, motiu pel qual els directius de l'entitat prefereixen que l'entitat nacionalitzada quedi trossejada abans que a les mans del banc presidit per Emilio Botín o que a ells els obliguin a pagar un preu desorbitat

per assolir la posició monopolística", argumenta un coneixedor directe de la posició de CaixaBank en aquesta qüestió. Però si l'entitat s'acabés trossejant, significaria "l'eliminació de qualsevol rastre genètic que pugui quedar d'un banc encara català". En aquest sentit, fonts de CatalunyaBanc asseguren a EL TEMPS que "l'entitat no serà trossejada, en tot cas, es vendrà la part immobiliària per separat, perquè no té sentit que un banc tingui negoci immobiliari", i remarquen que "després de l'ERO, certament traumàtic, la sensació és molt bona, ha canviat molt, l'entitat". Amb tot, recorden que "el procés de compra encara no és obert, i en tot cas qualsevol oferta l'estudiarà el FROB, que n'és el propietari".

■ 5 de març de 2013

El FROB suspèn per segona vegada la subhasta de l'entitat, aquesta

vegada per falta d'ofertes competitives per part dels interessats.

■ 27 de maig de 2013

La comissió rectora del FROB acorda cessar el president de l'entitat, Adolf Todó, i nomenar nou president José Carlos Pla.

■ 20 d'agost de 2013

Catalunya Banc planteja un ERO amb 2.153 acomiadaments.

■ 5 de setembre de 2013

Un miler de treballadors de l'entitat comencen les mobilitzacions contra l'ERO i inicien un procés judicial.

Per la seva banda, l'interès del Santander per CatalunyaBanc és consolidar la seva presència a Catalunya i retallar distàncies amb el BBVA, propietari d'UnnimBanc. Però el banc de Botín tampoc no vol pagar ni cinc, per l'entitat catalana. El BBVA va pagar 1 euro i va aconseguir un bon esquema de protecció d'actius (EPA), i el Santander vol un tracte similar tot i que sap que les condicions de mercat han canviat.

Més encara quan considera que ha rebut un tracte injust amb el SAREB, el banc dolent on algunes entitats financeres han posat els actius immobiliaris dubtosos. Botín, principal accionista privat del SAREB, i el Santander, amb un 12,4% del capital, consideren que no ha estat un bon negoci que l'estat els empenyís a posar-hi diners, perquè no n'han tret profit, mentre que d'altres entitats financeres sí que se n'han beneficiat. "El BBVA no va posar diners al SAREB, i ara pot treure pisos a la venda i obligar el SAREB a abaixar els seus preus, és a dir, que perjudica els interessos de Botín i el Santander. És per això que el president del primer banc de l'estat considera que té dret que el FROB li regali CatalunyaBanc en subhasta sense pagar-ne ni cinc i amb un esquema de protecció d'actius ben farcit", assenyala un analista.

Així doncs, el Santander vol CatalunyaBanc per dret natural i CaixaBank per frenar l'entrada de competidors. I tot sense que els costi diners. De fet, és factible que pugui acabar essent un regal encara que assumeixin formalment el deute de l'entitat catalana. Els postors demanen al FROB un esquema de protecció d'actius d'entre 3.000 i 4.000 milions d'euros, de manera que durant

CAIXABANK

CaixaBank i el Santander pugnen per CatalunyaBanc no tant per interès pel negoci bancari de la

deu anys, les pèrdues que pugui originar CatalunyaBanc –el 2013 ha tancat amb beneficis després d'un 2012 amb 1.760 milions de pèrdues– les pagarà l'estat. I a més, "tindria impostos diferits per totes les pèrdues acumulades que permetrien a l'entitat que tots els diners que guanyi l'entitat en els propers 18 anys –període establert per llei– els podrà anar eixugant amb les pèrdues que li hagi generat aquella entitat, de tal manera que si l'entitat adquirent guanya molts diners, una part molt considerable d'aquests diners, fins que no hagi eixugat totes les pèrdues acumulades per l'adquisició

de CatalunyaBanc, seran deduïbles en l'impost de societats", rebla un expert en matèria impositiva.

Paral·lelament, el Banc Sabadell i el BBVA no volen renunciar explícitament a l'adquisició, tot i que són conscients que les seves possibilitats d'èxit són mínimes. Tant CaixaBank com el Santander estarien disposats a estripar la baralla de cartes i a empènyer el FROB trossejar l'entitat abans que acceptar perdre en una subhasta.

L'opció sobiranista. Fonts coneedores de la posició de la Generalitat respecte de CatalunyaBanc distingei-

■ 29 de gener de 2014

El FROB reprèn el procés de venda de CatalunyaBanc. El ministre d'Economia, Luis de Guindos, anun-

EFE

cia que abans de l'estiu l'entitat "estarà venuda i privatitzada".

■ 30 de gener de 2014

El FROB admet que no recuperarà la majoria de diners públics injectats a Catalunya Banc, 12.000 milions, i anuncia que posa a la venda la gestora de fons, CX Inversió.

■ 1 de gener de 2017

Finalitzarà el termini màxim esta-

EL TEMPS

blert per la troica perquè el FROB faci efectiva la privatització de CatalunyaBanc.

pròpia entitat, sinó per un pols de poder de mercat –capacitat de monopoli– a Catalunya.

xen dues posicions. La més liberal, partidària de no fomentar encara més l'oligopoli, i per tant, de l'opció estrangera, i si això no fos possible, que com a mínim anés a parar a l'oligopoli local de CaixaBank o el Sabadell, i el sector que preferiria que passés a ser una banca pública de la Generalitat, una posició que també compartiria ERC des de fora de l'executiu.

En una situació com aquesta, la literatura econòmica recomana obrir el mercat a la competència per protegir el consumidor final de les pràctiques monopolistes o oligopòliques.

I en termes de país, pensant en un hipotètic estat català, l'opció estrangera és la que donaria més garanties. “Quan Catalunya amb la secessió perdi accés a la liquiditat d'aquell actiu de la zona euro que no sigui descomptable al Banc Central Europeu, si el banc és francès o andorrà, podrà comunicar tàcitament la liquiditat de França amb Espanya, o la d'Andorra amb Espanya. Per contra, si és un banc espanyol, et farà una rescissió de crèdit dient que els crèdits que dona a Catalunya, si Catalunya queda fora de l'eurozona, no els pot descomptar, i per tant drenarà la liquiditat”, assenyala a EL TEMPS un expert en la matèria.

En aquest sentit, afegeix que la Generalitat podria fer un gest per tal que les entitats estrangeres apostessin fort, i si arribés la independència, aquesta banca estrangera, sense convertir-se en un banc públic, podria ser la referència financera de la nova Generalitat.

En qualsevol cas, la decisió final la prendrà el FROB. Segons el ministre Guindos, la subhasta serà abans de l'estiu, però ningú no gosa descartar un nou ajornament si els postors no ofereixen una solució satisfactòria al problema. I mentrestant, el mateix FROB, per boca del president de CatalunyaBanc, José Carlos Pla, repeteix sempre que en té ocasió que “no hi ha pressa, podem seguir en solitari perquè tenim un projecte”. Assegura que a l'entitat “no estem obsessionats amb la subhasta pública, l'entitat està totalment estabilitzada i no necessita més fons públics”. Per aquest motiu, Pla remarca que “no té sentit liquidar l'entitat, tenim uns balanços sanejats i el nostre model de negoci encaixa perfectament amb el que desenvolupa qualsevol grup financer”.

Han passat gairebé dos anys des que l'estat va anunciar per primera vegada la va intenció de vendre CatalunyaBanc, i des d'aleshores, les versions

del FROB i del Ministeri d'Economia sobre la realitat de l'entitat catalana i el seu futur han estat sovint contradictòries. La manca de transparència i els interessos d'uns i altres han convertit CatalunyaBanc en una entitat maleïda que continua atrapada mentre NovaCaixaGalícia ha iniciat un nou camí a mans del banc veneçolà Banesco per 1.003 milions d'euros, i Bankia es converteix en la nineta dels ulls de l'estat tot i que la seva situació era prou més desastrosa i voluminosa que el banc català.

La incertesa és tal que es va posar a la venda la plataforma immobiliària i encara no s'ha col·locat després de dues pròrrogues, i s'ha anunciat la venda de la gestora de fons CX Inversió. Mentrestant, el FROB comença a assumir que no recuperarà la majoria dels 12.050 milions d'euros que va injectar a l'entitat quan la va nacionalitzar, perquè entén que els actius de l'entitat s'aniran deteriorant a mesura que passi el temps i no hi hagi compradors disposats a pagar un preu raonable.

I com a teló de fons, 54 ex-directius de l'entitat, entre els quals Adolf Todó i Narcís Serra, imputats per la justícia per la seva gestió de l'entitat, i un conflicte laboral intens. Un ERO en execució que afecta 2.153 empleats, tot i que 1.817 s'hi han acollit voluntàriament, ha crispat encara més els ànims d'uns sindicats que denuncien que la incertesa sobre el futur de l'entitat perjudica la seva feina i genera inseguretat en el personal.

En qualsevol cas, les posicions estan fixades des de fa temps. El FROB vol recuperar el màxim de capital invertit en el rescat de l'entitat. El Santander i CaixaBank juguen el seu propi partit –si fan favors a l'estat no poden ser de franc–, el BBVA i el Sabadell s'ho miren conscients que hi tenen poc a dir però formalment hi volen ser, i la banca internacional comença a moure fitxa perquè té molt a oferir en un mercat sense crèdit.

L'acord per al rescat bancari signat pel govern espanyol i la troica obliga a la venda dels bancs nacionalitzats en un termini màxim de cinc anys, és a dir, abans de l'1 de gener del 2017. Per tant, queda marge per allargar la partida d'escacs.

Gemma Aguilera